

prima instanță: A. Miron
instanța de apel: N. Vascan, E. Fistican, V. Negru

dosarul nr.2ra-1557 /16

ÎNCHEIERE

13 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Magaliuc Maria, reprezentată de avocatul Iachimciuc Alexandru,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Mihailaș Ilie împotriva Mariei Magaliuc cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, și la cererea reconvențională a Mariei Magaliuc împotriva lui Mihailaș Ilie cu privire la declararea nulității a contractului de împrumut și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016 prin care a fost respins apelul declarat de către Magaliuc Maria și menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 02 iunie 2015, prin care acțiunea inițială a fost admisă, iar acțiunea reconvențională a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 24 octombrie 2013, Mihailaș Ilie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Magaliuc cu privire la încasarea sumei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că conform recipisei din 17 decembrie 2012 i-a dat cu împrumut Mariei Magaliuc suma de 26 625 euro pînă la data de 31 martie 2013, însă Magaliuc Maria nu și-a executat obligațiunile de restituire a sumei împrumutate, iar multiplele solicitări adresate pîrtei în scopul restituirii împrumutului, nu s-au soldat cu succes.

Indică reclamantul că prin nerestituirea împrumutului Magaliuc Maria a încălcat prevederile art. art. 572 alin. (2), 668, 871 alin. (1) din Cod civil RM, iar ca urmare dînsul prin prisma art. art. 872 alin. (1) 619 alin. (1) Cod civil este îndreptățit să solicite o dobîndă pentru întreaga perioadă de întârziere.

Astfel, susține că dobînda de întârziere calculată conform art. 619 alin. (1) Cod civil pentru perioada 31 martie 2013 – 24 octombrie 2013 constituie 1 297, 68 euro.

Concomitent, cu referire la prevederile art. 174, 175 alin (1) CPC, care reglementează temeiurile asigurării acțiunii și măsurile de asigurare a acțiunii indică reclamantul că este oportun de aplica sechestrul asupra apartamentului nr. 65 din mun. Chișinău str. Miron Costin 11/4 cu nr. cadastral 0100413.118.01.065 ce aparține Mariei Magaliuc cu drept de proprietate privată și asupra și cotei-părți în mărime de 100 % deținută de Magaliuc Maria în SRL „Octama”.

Solicită încasarea din contul Mariei Magaliu în beneficiul său suma împrumutului în mărime de 26 625 euro, dobânzii de întârziere în conformitate cu prevederile art. 619 alin. (1) Cod civil, începând cu 31 martie 2013 și până la data emiterii hotărârii și a cheltuielilor de judecată. Iar în scopul asigurării acțiunii a solicitat aplicarea sechestrului asupra apartamentului nr. 65 din mun. Chișinău, str. Miron Costin 11/4 cu nr. cadastral 0100413.118.01.065 ce aparține Mariei Magaliuc cu drept de proprietate privată, asupra cotei-părți în mărime de 100% deținută de Magaliuc Maria în SRL „Octama” și pe sumele bănești aflate la conturile deschise pe numele Mariei Magaliuc în toate instituțiile financiare în limita valorii acțiunii.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 30 octombrie 2013 a fost admisă cererea lui Mihailaș Ilie privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii fiind aplicat sechestrul asupra bunurilor mobile și imobile, precum și pe sumele bănești aflate la conturile deschise în toate instituțiile financiare, pe numele pârteii Magaliuc Maria în limita valorii acțiunii 26 625 euro.

La 22 ianuarie 2014 Magaliuc Maria, reprezentată de avocatul Iachimciuc Alexandru a depus cerere reconvențională împotriva lui Mihailaș Ilie cu privire la declararea nulității a contractului de împrumut și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 51-54).

În motivarea cererii reconvenționale a invocat că la data de 16 septembrie 2011 de către Revenco Ecaterina a fost împrumutată suma de 10 000 euro cu o dobândă lunară de 5% până la prima solicitare a împrumutătorului.

Drept dovadă a acordării împrumutului tot la 16 septembrie 2011 a fost întocmită o recipisă în care din considerente de garanție a fost indicat numele ei ca garant al împrumutului, împrumutătorul de facto fiind Revenco Ecaterina.

Sușține că în recipisa respectivă au fost făcute mențiuni precum că până la 16 decembrie 2011 a fost achitată rata de dobândă în valoare de 1 500 euro.

Indică că paralel cu recipisa eliberată de dînsa a fost eliberată o recipisă și de către împrumutătorul de facto - Ecaterina Revenco, din considerente de garanție pentru împrumutător.

La 28 septembrie 2011, în condiții similare, Mihailaș Ilie a mai acordat cu titlu de împrumut suma de 5 000 euro, la fel purtătoare de dobândă în valoare de 5% lunar, în mod similar pe recipisa în cauză fiind efectuată inscripția precum că pentru perioada de 28 septembrie 2011 și cea de 07 decembrie 2011 dobândă achitată este în valoare de 570 euro.

Menționează Magaliuc Maria că la 07 decembrie 2011, în legătură cu faptul achitării ratelor pentru perioada anterioară de 3 luni, a fost anulată recipisa din 28 septembrie 2011 și eliberată o altă recipisă pentru aceiași sumă din aceleași considerente de garanție, însă conținutul textului recipisei fiind descrisă și garantarea Ecaterinei Revenco.

Invocă că situație similară în paralel a avut loc cu împrumutul de 10 000 euro, la care diferă doar perioada, care datează cu 16 decembrie 2011, dar care rămânea a fi valabil în aceleași condiții, or nemijlocit pe textul recipisei este indicat „prelungit”.

Indică că ulterior, părțile raportului în cauză nu au mai discutat nici nu și-au dat întâlniri, întrucât Mihailaș Ilie era convins că Ecaterina Revenco va achita dobânzile împrumutului contractat, cât și-l va restitui la cerere.

La 17 decembrie 2012 Ilie Mihailaș, a solicitat restituirea împrumutului, dar din considerentele că Revenco Ecaterina la acel moment nu dispunea de suma în cauză, au convenit ca împrumutul în valoare totală de 15 000 euro urmează a fi restituit la data de 31 martie 2013.

Astfel, au fost anulate recipisele anterioare, fiind calculată rata de dobândă pînă la 31 martie 2013 în sumă de 11 625 euro și adunată la suma împrumutului, în total fiind calculată suma de 26 625 euro.

Sușține că scopul recipisei din 17 decembrie 2012 a fost de fapt contabilizarea relațiilor între Ilie Mihailaș și Revenco Ecaterina, iar această recipisă a fost eliberată cu titlu de garanție pînă la momentul perfectării unui contract de împrumut.

La 18 decembrie 2012, conform înțelegerii Revenco Ecaterina și Ilie Mihailaș au perfectat contractul de împrumut în sumă de 26 625,00 euro, echivalentul la acel moment a sumei de 425 782 lei, cu termenul scadent la 31 martie 2013.

Totodată, la perfectarea nemijlocită a contractului nu au fost stipulate careva dobînzi, deoarece acestea au fost capitalizate în valoarea împrumutului dat.

Insistă că din momentul încheierii contractului de împrumut raporturile dintre împrumutător și împrumutat au intrat pe tărîmul corespunderii situației de facto cu cea de iure, adică cel care a încasat sumele bănești, urmează să le întoarcă.

Ulterior, însă, s-a constatat că recipisa din 17 decembrie 2012 eliberată de dînsa nu a fost retrasă și nici anulată, din motiv că s-a omis, la acel moment ne fiind pusă problema în reaua-credința a lui Mihailaș Ilie.

Mai indică Magaliuc Maria că la acordarea împrumutului în cauză Mihailaș Ilie a solicitat careva garanții, iar dat fiind faptul că împrumutătorul de facto – Revenco Ecaterina, nu dispunea de careva bunuri sau alte mijloace care ar putea fi executate în ordine silită, s-a decis ca recipisa să fie scrisă de dînsa întrucît dispunea de bunuri care ar putea forma obiectul executării silite, astfel, fiind satisfăcut atît Mihailaș Ilie cît și Revenco Ecaterina.

În aceste condiții, consideră că relațiile descrise urmează a fi apreciate ca fiind de iure între Ilie Mihailaș și Ecaterina Revenco - relații de împrumut, iar cele dintre Mihailaș Ilie și dînsa - Magaliuc Maria, ca fiind relații dintre creditor și garant.

Este de părerea că recipisa în cauză a fost acordată cu titlu de garanție, fapt pentru care prin prisma art. 221 alin. (2) Cod Civil, aceasta urmează a fi catalogată ca atare, or, actul juridic încheiat cu intenția de a ascunde un alt act juridic (actul juridic simulat) este nul.

Totodată, invocînd prevederile art. 207 alin. (1) Cod Civil, susține că în situația din acuză este evident că cel care a contractat împrumutul în valoare de 26 625,00 euro din care 15 000,00 euro sub formă de tranșă de împrumut, iar 11 625,00

euro - dobândă este Ecaterina Revenco, în timp ce dînsa a avut calitatea de terț - garant- intenție reală a părților.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art. 9 alin. (1), 216 , 217, 221 alin. (2) Cod civil.

Solicită declararea nulității a contractului de împrumut din 17 decembrie 2012 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău din 02 iunie 2015, acțiunea inițială a fost admisă, fiind încasat din contul Mariei Magaliuc în beneficiul lui Mihailaș Ilie datoria în sumă de 26 625 euro, dobînda de întîrziere în sumă de 7 681 euro, iar în total suma de 34 306 euro în valută națională la momentul executării hotărîrii. La fel, a fost încasat din contul Mariei Magaliuc în beneficiul lui Mihailaș Ilie suma de 14 902 lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat și suma de 6 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, iar în total suma de 20902 lei. Totodată, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea reconvențională, fiind încasat din contul Mariei Magaliuc în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 14 284 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016 a fost respins apelul declarat de către Magaliuc Maria și menținută hotărîrea primei instanțe.

În favoarea concluziei enunțate, instanța de apel a reținut prevederile art. art. 199, 666, 208, alin. (1), 867, 572, 512, 514, 602 alin. (2), 871 alin. (1), (2), (3) Cod civil, și a conchis că argumentele invocate de Magaliuc Maria sunt combătute și dovedite ca fiind neîntemeiate prin concluzia și aprecierea primei instanțe, iar invocările precum că de fapt Revenco Ecaterina ar fi luat cu împrumut sumele de bani de la Mihailaș Ilie, sunt neîntemeiate, declarative și nu au un suport probatoriu or, existența contractului de împrumut autentificat notarial între Mihailaș Ilie și Revenco Ecaterina la data de 18 decembrie 2012, nu constituie temei pentru declararea nulității a contractului de împrumut din 17 decembrie 2012.

Totodată, invocînd prevederile art. 118 alin. (1) CPC, care reglementează obligația probațiunii în instanța de judecată, instanța de apel a conchis că deși Magaliuc Maria invocă în apărarea sa că, dînsa de fapt a fost garant pentru Revenco Ecaterina la împrumuturile luate de Revenco Ecaterina de la Mihailaș Ilie, din conținutul recipisei din 17 decembrie 2012, rezultă expres și cert că Magaliuc Maria avea calitatea de împrumutat și nicidecum calitatea de garant.

A mai remarcat instanța de apel că contractul de împrumut din data de 18 decembrie 2012 și recipisa din 17 decembrie 2012 sunt două contracte de împrumut diferite, în recipisă nefiind specificat faptul că este un contract de garanție pentru acordarea împrumutului, iar din contractele de împrumut nominalizate rezultă cert cine are calitate de împrumutător și împrumutat.

În context instanța de apel cu referire la prevederile art. 117 alin. (1) CPC, art. 121 CPC, art. 130 CPC, și art. art. 619 al. (1) 585, 617 Cod Civil, și examinînd calculul dobînzilor de întîrziere prezentate la materialele dosarului a considerat corectă concluzia primei instanțe cu privire la încasarea de la pîrîta Magaliuc Maria în beneficiul lui Mihailaș Ilie dobînda de întîrziere în sumă de 7 681 euro, în valută națională la momentul executării.

Iar, remarcînd reglementările art. art. 216, 221 Cod civil, instanța de apel a concluzionat că în cadrul examinării cauzei nu au fost stabilite careva temeiuri de

nulitate a contractului de împrumut din data de 18 decembrie 2012 și recipisei din 17 decembrie 2012, iar argumentele invocate în acest sens de către Magaliuc Maria nu și-au găsit confirmarea.

La 16 mai 2016, Magaliuc Maria, reprezentată de avocatul Iachimciuc Alexandru a declarat recurs împotriva deciziei instanțe de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea inițială să fie respinsă ca neîntemeiată iar acțiunea reconvențională să fie admisă.

În motivarea recursului a invocat că în cadrul examinării cauzei instanțele ierarhic inferioare au încălcat și aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Astfel, indică recurenta că deși, în cererea de apel a invocat drept temei de casare a hotărârii primei instanțe faptul neatragerii în proces a Ecaterinei Revenco, instanța de apel nu a dat apreciere circumstanțelor în acest sens și nu a răspuns vizavi de pertinenta criticilor formulate în acest sens.

La fel, menționează că în pofida faptului că în cadrul examinării cauzei Mihailaș Ilie a recunoscut că a transmis cu titlu de împrumut suma de 15 000 euro, instanțele ierarhic inferioare au admis cerințele reclamantului și au încasat în beneficiul acestuia suma de 16 625 euro, or, în acest sens instanțele au admis o ingerință inadmisibilă în dreptul de proprietate a dînsei, inclusiv, prin prisma unui proces echitabil.

Mai indică că instanța de apel a încălcat prevederile art. 123 alin. (6) CPC în conformitate cu care faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat și a lăsat fără apreciere faptul că Mihailaș Ilie că chiar dacă deține o recipisă eliberată de Magaliuc Maria la 17 decembrie 2012, acesta deține și un contract de împrumut întocmit notarial cu Ecaterina Revenco la data de 18 decembrie 2012 pe când de fapt a eliberat doar suma de 15 000 euro în două tranșe de 5 000 euro și 10 000 euro.

Totodată, menționează că instanțele ierarhic inferioare au lăsat fără apreciere faptul că contractul de împrumut încheiat între Mihailaș Ilie și Revenco Ecaterina la 18 decembrie 2012 pînă în prezent nu a fost reziliat, denunțat sau în alt mod anulat.

Iar, reiterînd că recipisa din 17 decembrie 2012 a fost acordată cu titlu de garanție, recurenta a invocat argumente similare celor indicate în cererea reconvențională, insistînd că aceasta nu poate avea nici un efect juridic.

Mai mult decît atît susține recurenta că instanța de apel a lăsat fără apreciere faptul că suma de 11 625 euro din totalul de 26 625 euro este cu titlu de dobîndă, la care prima instanță a aplicat prevederile art. 619 Cod civil, adică dobîndă la dobîndă, fapt care este inadmisibil, și nu s-a expus asupra argumentelor invocate vizavi de quantumul excesiv al dobînzilor stabilite de către împrumutător în quantum de 5% lunare, or 60% anuale, ca fiind exagerat, și contrar normelor de drept.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum rezultă din materialele cauzei, copia deciziei instanței de apel din 10 februarie 2016, a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv recurentei Magalic Maria prin scrisoarea cu numărul de ieșire 1612, care nu este datată (f.d.

187), totodată materialele cauzei nu conțin date ce ar confirma recepționarea acesteia de către destinatari.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 16 mai 2016, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Magaliuc Maria, reprezentată de avocatul Iachimciuc Alexandru este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Magaliuc Maria, reprezentată de avocatul Iachimciuc Alexandru nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Magaliuc Maria, reprezentată de avocatul Iachimciuc Alexandru asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Magaliuc Maria, reprezentată de avocatul Iachimciuc Alexandru ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Magaliuc Maria, reprezentată de avocatul Iachimciuc Alexandru se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari